

OKRĘGOWA IZBA PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH W ŁÓDZI

OIPIPL/2440/2018/K/JK

Łódź, dnia 5 listopada 2018 r.

**Pan
Jarosław Gowin
Minister
Nauki i Szkolnictwa Wyższego
ul. Hoża 20
00-529 Warszawa**

Szanowny Panie Ministrze,

W związku niezwykle istotnymi wątpliwościami co do prawidłowości przebiegu studiów pomostowych organizowanych przez uczelnie wyższe na terenie województwa łódzkiego, prosimy o zajęcie stanowiska w dwóch sprawach:

1. co do możliwości przyjęcia na **pielęgniarskie studia pomostowe osób, które ukończyły na Ukrainie szkołę średnią oraz uzyskały na Ukrainie tytuł młodszego specjalisty**, jak również
2. **co do praktyki zaliczania** odpowiednich okresów nauki, zdanych egzaminów, godzin zajęć teoretycznych i praktycznych – na poczet toku studiów pomostowych.

Do ORPiP w Łodzi trafiły wnioski o przyznanie prawa wykonywania zawodu pielęgniarki złożone przez obywateli Ukrainy. Do wniosków tych do których załączono dyplom ukończenia studiów pomostowych w Polsce, przy czym uczelnia wyższa dokonała zaliczenia na poczet kształcenia pomostowego godzin praktycznych i teoretycznych odbytych na Ukrainie w ramach kształcenia młodszego specjalisty.

W naszej ocenie **powyższa praktyka jest sprzeczna z obowiązującym prawem i nie powinna mieć miejsca.**

Zastrzegamy jednocześnie, że zdajemy sobie sprawę, iż uznanie, że przyjęcie osoby legitymującej się ukraińskim dyplomem *młodszego specjalisty* na studia pomostowe w Polsce nie jest możliwe, czyni bezprzedmiotowe zagadnienie opisane w pkt 2 – niemniej dążąc do całościowego, pełnego rozważania tematu opisujemy szczegółowo również naszą ocenę

praktyki zaliczania części kształcenia kończącego się na Ukrainie dyplomem *młodsze specjalisty* na tok studiów pomostowych.

A zatem rozważania wymagają dwa zagadnienia:

1. po pierwsze – w ogóle możliwość przyjmowania na studia pomostowe osób, które legitymują się dyplomem innym niż polskiej szkoły pielęgniarstwa, w tym legitymujących się ukraińskim dyplomem *młodsze specjalisty*.

W tym zakresie należy wskazać, że udostępnienie ścieżki studiów pomostowych osobom, które kończyły inna niż polską szkołę pielęgniarstwa jest niezwykle wątpliwe – i w naszej ocenie **nie powinna mieć miejsca**.

Założeniem studiów pomostowych było umożliwienie pielęgniarcom, które posiadają świadectwo dojrzałości i ukończyły liceum medyczne lub szkołę policealną albo szkołę pomaturalną, kształcącą w zawodzie pielęgniarstwa, uzupełnienia wykształcenia do poziomu wyższego (licencjata). Chodzi przy tym o **polskie szkoły pielęgniarstwa** – co wynika z okoliczności, że program studiów pomostowych określony w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2012 r. w *sprawie szczegółowych warunków prowadzenia studiów dla pielęgniarek i położnych, które posiadają świadectwo dojrzałości i ukończyły liceum medyczne lub szkołę policealną albo szkołę pomaturalną, kształcącą w zawodzie pielęgniarstwa i położnej* ustalany był w odniesieniu i z uwzględnieniem programu szkół polskich. Rozporządzenie w art. 1 wskazuje, że:

§ 1. Do podjęcia studiów, o których mowa w art. 52 ust. 3 pkt 2 i art. 53 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarstwa i położnej, zwanych dalej "studiami zawodowymi", uprawnia świadectwo dojrzałości oraz dyplom ukończenia:

1) w przypadku pielęgniarek:

- a) pięcioletniego liceum medycznego,
- b) dwuletniej szkoły policealnej albo pomaturalnej, kształcącej w zawodzie pielęgniarstwa,
- c) dwupółletniej szkoły policealnej albo pomaturalnej, kształcącej w zawodzie pielęgniarstwa,
- d) trzyletniej szkoły policealnej albo pomaturalnej, kształcącej w zawodzie pielęgniarstwa;

2) w przypadku położnych:

- a) dwuletniej szkoły policealnej albo pomaturalnej, kształcącej w zawodzie położnej,
- b) dwupółletniej szkoły policealnej albo pomaturalnej, kształcącej w zawodzie położnej.

Nie ulega wątpliwości, że warunki prowadzenia studiów dla pielęgniarek i położnych opisane w w/w Rozporządzeniu ustalane były z uwzględnieniem systemu kształcenia w polskich szkołach pielęgniarstwa, a nie systemu kształcenia innych państw.

Co więcej – instytucję studiów pomostowych oraz możliwość dopuszczenia na tego rodzaju studia należy bezpośrednio łączyć z przepisami prawa europejskiego – w szczególności z Dyrektywą 2005/36/We Parlamentu Europejskiego I Rady z dnia 7 września 2005 r. w *sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych*. Otóż zgodnie z art. 33 Dyrektywy:

Artykuł 33

Prawa nabyte pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną

1. Aby ogólne zasady w zakresie praw nabytych mogły znaleźć zastosowanie wobec pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną, rodzaje działalności, o których mowa w art. 23, muszą obejmować pełną odpowiedzialność za planowanie, organizowanie i zarządzanie opieką medyczną świadczoną pacjentowi.

2. (skreślony).

3. Państwa członkowskie uznają dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji pielęgniarki, które:

a) zostały wydane w Polsce pielęgniarkom, które przed dniem 1 maja 2004 r. ukończyły kształcenie niespełniające minimalnych wymogów w zakresie kształcenia określonych w art. 31; oraz

b) są potwierdzone dyplomem licencyjnym uzyskanym na podstawie specjalnego programu kształcenia określonego w:

(i) art. 11 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej oraz niektórych innych ustaw (Dziennik Ustaw z 2004 r. Nr 92, poz. 885 i z 2007 r. Nr 176, poz. 1237) i w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 11 maja 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia studiów zawodowych na kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo przeznaczonych dla pielęgniarek i położnych posiadających świadectwo dojrzałości i będących absolwentkami liceów medycznych oraz medycznych szkół zawodowych kształcących w zawodzie pielęgniarki i położnej (Dziennik Ustaw z 2004 r. Nr 110, poz. 1170 i z 2010 r. Nr 65, poz. 420); albo

(ii) art. 52 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dziennik Ustaw z 2011 r. Nr 174, poz. 1039) i w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia studiów dla pielęgniarek i położnych, które posiadają świadectwo dojrzałości i ukończyły liceum medyczne lub szkołę policealną albo szkołę pomaturalną, kształcącą w zawodzie pielęgniarki i położnej (Dziennik Ustaw z 2012 r., poz. 770), w celu potwierdzenia, że dana pielęgniarka posiada wiedzę i umiejętności porównywalne z tymi, jakie mają pielęgniarki posiadające kwalifikacje, które w przypadku Polski określono w załączniku V pkt 5.2.2.

A zatem wnioskować należy, że w świetle Dyrektywy, tok studiów określony w art. 52 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (wskazany art. 33 ust. 3 b) (ii) Dyrektywy) przeznaczony jest dla pielęgniarek, które legitymują się dokumentami potwierdzające posiadanie kwalifikacji, które **zostały wydane w Polsce**.

Dopuszczenie do toku kształcenia określonego w art. 52 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej pielęgniarek, które ukończyły szkołę średnią **poza Polską** prowadzi do sytuacji **nie przewidzianej przez Dyrektywę**.

Taka okoliczność nie powinna zatem mieć miejsca i może budzić wątpliwości co do uznawania przez kraje Unii prawa wykonywania zawodu pielęgniarki wydanego w Polsce.

Powyższego poglądu nie zmienia treść art. 3 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o wzajemnym uznawaniu akademickich dokumentów o wykształceniu i równoważności stopni z dnia 11 kwietnia 2005 r., zgodnie z którym:

Świadectwa dojrzałości wydane w Rzeczypospolitej Polskiej oraz Świadectwa o pełnym wykształceniu Średnim wydane na Ukrainie uprawniają do ubiegania się o przyjęcie na studia w szkole wyższej państwa drugiej Strony.

Nie ulega bowiem wątpliwości, że osoba legitymująca się uzyskanym na Ukrainie dyplomem *młodsze specjalisty* może ubiegać się o przyjęcie na studia pielęgnarskie w Polsce. Przy czym – w naszej ocenie – chodzi o „zwykły” tok studiów, a nie studia pomostowe, które – jak wskazano powyżej – są przewidziane dla osób, które ukończyły szkołę średnią w Polsce.

2. Drugim zagadnieniem jest możliwość uznawania odpowiednich okresów nauki, zdanych egzaminów, godziny zajęć teoretycznych i praktycznych, z toku kształcenia kończącego się uzyskaniem ukraińskiego dyplomu *młodsze specjalisty* – na poczet toku studiów pomostowych. W naszej ocenie **taka praktyka jest całkowicie nieuzasadniona i nie znajduje podstaw prawnych**.

Konieczna jest w tym miejscu uwaga, że dyplom młodsze specjalisty nie znajduje polskiego odpowiednika. Niemniej **dyplom młodsze specjalisty jest dyplomem potwierdzającym ukończenie szkoły średniej**. Inaczej rzecz ujmując – kształcenie, którego konsekwencją jest uzyskanie przedmiotowego dyplomu, **nie może być uznane za kształcenie na poziomie wyższym**.

Powyższe zastrzeżenia są niezbędne, a to z uwagi na okoliczność, że jako podstawa prawna, w oparciu o którą uczelnie wyższe dokonują osobom legitymującym się ukraińskim dyplomem *młodsze specjalisty* zaliczenia części godzin praktycznych i teoretycznych na rzecz studiów pomostowych, wskazywana jest Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o wzajemnym uznawaniu akademickich dokumentów o wykształceniu i równoważności stopni z dnia 11 kwietnia 2005 r.

Jako podstawa zaliczania osobom legitymującym się dyplomem młodsze specjalisty przy przyjęciu na studia pomostowe wskazywana jest natomiast art. 4 Umowy, zgodnie z którym:

Szkoły wyższe państw Stron na podstawie dokumentów, o których mowa w artykule 1 niniejszej umowy, mogą uznawać odpowiednie okresy studiów, zdane egzaminy, zaliczenia oraz praktyki, zgodnie z obowiązującym prawem wewnętrznym każdego z państw Stron. W przypadku występowania różnic w programach studiów student jest zobowiązany do ich uzupełnienia w szkole wyższej, w której zamierza kontynuować naukę

Uważamy, że w/w przepis nie może stanowić podstawy zaliczania na poczet jakichkolwiek studiów (w tym pomostowych) okresów nauki, godzin teorii czy zajęć praktycznych, zdanych egzaminów w toku kształcenia potwierdzonego uzyskaniem ukraińskiego dyplomu *młodsze specjalisty*. Jak wskazano powyżej – jest to kształcenie na poziomie średnim. Art. 4 Umowy dotyczy możliwości uznawania odpowiednich okresów STUDIÓW – **a zatem kształcenia na poziomie wyższym**.

Mając na uwadze wyrażamy stanowisko , że:

- przyjmowanie osób legitymujących się uzyskanym na Ukrainie dyplomem młodszego specjalisty na studia pomostowe nie powinno mieć miejsca.
- nie ma podstaw prawnych do zaliczania odpowiednich okresów nauki, zdanych egzaminów, godziny zajęć teoretycznych i praktycznych, z toku kształcenia kończącego się uzyskaniem ukraińskiego dyplomu *młodszego specjalisty* – na poczet toku studiów pomostowych.

Z uwagi na niezwykle pilny charakter sprawy (złożone wnioski o stwierdzenie prawa wykonywania zawodu) kieruję prośbę o możliwie szybkie udzielenie odpowiedzi.

Z poważaniem

PRZEWODNICZĄCA
Okręgowej Rady
Pielegniarek i Położnych

Agnieszka Kałużna